

ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА
ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ЕКОНОМІКИ
Кафедра мовознавства

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення кафедри мовознавства
27.09.2025 року,
протокол № 2.

Завідувачка кафедри, докторка
педагогічних наук, професорка

Ольга Нагорна

27.09.2025 року

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«КОГНІТИВІСТИКА»
для підготовки на першому (освітньому) рівні
здобувачів вищої освіти ступеня бакалавра
за спеціальністю 035 Філологія
спеціалізація 035.041 Германські мови та літератури
(переклад включно), перша – англійська
галузі знань 03 Гуманітарні науки

РОЗРОБНИК

Доцент кафедри мовознавства,
кандидат філософських наук, доцент
Віталій МУДРАКОВ
27 вересня 2025 року

ПОГОДЖЕНО

Деканеса факультету управління та
економіки, кандидатка економічних наук,
доцентка

Тетяна ТЕРЕЩЕНКО
27 вересня 2025 року

м. Хмельницький 2025

Освітньо-професійна програма «Бакалавр»

Спеціальність 035 Філологія
спеціалізація 035.041 Германські мови та літератури
(переклад включно), перша – англійська
галузі знань 03 Гуманітарні науки
<http://www.univer.km.ua/kafmov>

Назва навчальної дисципліни	КОГНІТИВІСТИКА
Викладач	Практичні заняття, лекції, залік: Мудраков Віталій Вікторович, канд. філос. н., доцент http://www.univer.km.ua/kafmov
Контактна інформація та науковий профіль викладача	Електронна адреса: kafmov (під доменом univer.km.ua), vitally.mudrakov@gmail.com Профіль у соціальних мережах: Facebook ORCID: ID: https://orcid.org/0000-0002-5788-1289
Інформаційні ресурси	Електронна бібліотека: http://elibrary.univer.km.ua/index.php
Консультації	Офлайн консультації: навчальний корпус № 2, пров. Володимирський, 12, ауд. 313: Мудраков Віталій Вікторович: п'ятниця з 15.00 до 16.20; Онлайн консультації: за попередньою домовленістю електронною поштою у робочі дні з 9.00 до 17.00

Опис навчальної дисципліни

Цілі та особливості навчальної дисципліни	<p>Метою навчальної дисципліни «Когнітивістика» є формування у здобувачів вищої освіти системного уявлення про когніцію як міждисциплінарний об'єкт аналізу, а також розвиток здатності критично осмислювати сучасні теорії свідомості, мислення, мови, емоцій та соціальної взаємодії у контексті когнітивних наук.</p> <p>Дисципліна спрямована на поєднання філософської рефлексії з досягненнями когнітивної науки, філософії свідомості та аналітичної традиції, із збереженням чіткого методологічного та концептуального фокусу.</p> <p>1.2. Основні завдання дисципліни:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ознайомлення здобувачів вищої освіти з ключовими проблемами та напрямками сучасної когнітивістики (у філософському вимірі); • формування розуміння основних моделей пояснення когніції, свідомості та ментальних процесів (фізикалістських, нередуктивних, функціоналістських, альтернативних); • розвиток навичок аналізу аргументів у дискусіях щодо проблеми mind–body, інтенціональності, свідомості, емоцій та мови; • формування здатності критично співвідносити філософські теорії когніції з емпіричними даними когнітивних наук; • розвиток умінь працювати з сучасною фаховою літературою (монографіями, підручниками, науковими статтями) українською, англійською та німецькою мовами. <p>1.3. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:</p>
--	---

	<p>знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> • основні підходи до визначення когніції у філософії та когнітивних науках; • ключові проблеми філософії свідомості, зокрема психофізичну проблему та проблему ментальної каузації; • концепції інтенціональності та ментального змісту; • сучасні дискусії щодо природи свідомості та самосвідомості; • основні філософські підходи до аналізу емоцій як когнітивних і нормативних феноменів; • роль мови, інтерсуб'єктивності та колективної інтенціональності у когнітивних процесах. <p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • аналізувати та порівнювати різні моделі пояснення когніції; • критично оцінювати аргументи у дискусіях з філософії свідомості та когнітивістики; • застосовувати теоретичні поняття когнітивістики до аналізу конкретних філософських проблем; • працювати з фаховими текстами з філософії когніції, здійснювати їх інтерпретацію та систематизацію; • формулювати усні й письмові аналітичні висловлювання з проблематики курсу; • готувати доповіді та презентації з використанням сучасних академічних джерел.
<p>Програмні компетентності, які здобуваються під час вивчення навчальної дисципліни</p>	<p>Інтегральна компетентність (ІК)</p> <p>Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.</p> <p>ЗК 5. Здатність учитись й оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.</p> <p>ЗК 10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p>
<p>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)</p>	<p>ФК 1. Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.</p> <p>ФК 2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.</p> <p>ФК 6. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.</p> <p>ФК 7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту (залежно від обраної спеціалізації).</p> <p>ФК 8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань у різних сферах практичної діяльності.</p>
<p>Програмні результати</p>	<p>ПР 7. Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.</p>

навчання	<p>ПР 12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища й процеси, що їх зумовлюють.</p> <p>ПР 16. Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.</p> <p>ПР 17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.</p>			
Місце дисципліни в логічній схемі (Передреквізити і постреквізити навчальної дисципліни)	<p>Курс навчання – 4-й курс, 8-й семестр.</p> <p>Тип дисципліни – обов'язкова.</p> <p>Для успішного опанування дисципліни студенти повинні володіти знаннями навчальних дисциплін «Основи теорії мовної комунікації», «Вступ до мовознавства», «Філософія» .</p>			
Обсяг навчальної дисципліни	3 кредити ЄКТС / 90 годин, у тому числі, аудиторної роботи – 34 годин (лекцій –1 6 годин, практичних занять – 18 годин, самостійна робота-56).			
Форма навчання	Денна			
Мова викладання	Українська			
Формат вивчення навчальної дисципліни	<p>Офлайн/онлайн: лекції, практичні заняття, консультації, залік тощо.</p> <p>Для осіб із особливими освітніми потребами, у разі необхідності, розробляється індивідуальний формат вивчення навчальної дисципліни.</p>			
Необхідне обладнання	Мультимедійний проектор, магнітофон, комп'ютер.			
Зміст навчальної дисципліни та організація поточного та підсумкового контролю	Години (лекції / практичні)	Тема	Методи навчання та форми поточного контролю	Максимальна кількість балів
	2/3/10	Когніція як філософська прблема: між Geist, Erkenntnis і mind sciences	<p>Методи навчання: проблемно-орієнтована лекція; робота з підручником та науковими текстами; керована дискусія; аналіз ключових понять і термінів; короткі письмові рефлексивні завдання.</p> <p>Форми поточного контролю: усне опитування; участь у дискусії; коротке письмове завдання (рефлексія / концептуальний</p>	<p>Практичне заняття заняття – 4</p> <p>Лекції – 1</p>

		конспект); оцінювання активності на занятті.	
2/3/10	Когніція і тіло: психофізична проблема та натуралізація розуму.	Методи навчання: аналітичний розбір аргументів; робота з першоджерелами та оглядовими текстами; порівняльний аналіз філософських позицій; групова робота над аргументативними схемами. Форми поточного контролю: усне опитування; аналіз аргументу (коротке письмове завдання); участь у дискусії; міні-тест за ключовими поняттями	Практичне заняття заняття – 4 Лекції – 1
2/3/10	Інтенціональність і ментальний зміст: як можливе значення	Методи навчання: текстуальний аналіз філософських концепцій; робота з понятійними схемами; обговорення проблемних питань у малих групах; порівняльний аналіз теоретичних моделей. Форми поточного контролю: усне опитування; письмове завдання (аналіз поняття / короткий коментар до тексту); участь у груповій роботі; оцінювання активності в обговоренні.	Практичне заняття заняття – 4 Лекції – 1
2/3/10	Свідомість і самосвідомість: досвід, qualia,	Методи навчання: семінарське обговорення	Практичне заняття заняття – 5

		перспектива першої особи	ключових текстів; аналіз філософських аргументів (hard problem, зомбі-аргумент); порівняння пояснювальних моделей; керована дискусія. Форми поточного контролю: усне опитування; письмовий аналітичний коментар; участь у дискусії; коротка презентація (індивідуальна або групова).	Лекції – 1
	4/3/10	Емоції як когнітивні феномени: раціональність, оцінка, дія	Методи навчання: аналіз теоретичних підходів до емоцій; обговорення прикладів і концептуальних кейсів; порівняльна робота з філософськими позиціями; дискусія щодо нормативного виміру емоцій. Форми поточного контролю: усне опитування; коротке письмове завдання (рефлексивний або аналітичний текст); участь у дискусії; оцінювання активності на занятті.	Практичне заняття заняття – 5 Лекції – 1
	4/3/6	Мова і когніція: мислення, значення, інтерсуб'єктивність	Методи навчання: робота з теоретичними текстами; аналіз концепцій колективної інтенціональності; групове обговорення; підготовка та обговорення	Практичне заняття заняття – 5 Лекції – 1

			<p>презентацій.</p> <p>Форми поточного контролю: усне опитування; презентація (індивідуальна або групова); участь у дискусії; письмовий підсумковий коментар до теми.</p>	
Рекомендовані джерела для вивчення навчальної дисципліни			<ol style="list-style-type: none"> 1. Skyrtach, V., Diakovska, H., & Martynov, R. “Дискусії сучасної когнітивістики та філософії щодо природи патологічності суб’єкта.” <i>Мультиверсум. Філософський альманах</i>, no. 2, 2021, pp. 156–168. https://doi.org/10.35423/2078-8142.2021.2.2.10 2. Vosgerau, Gottfried, and Nicolas Lindner. <i>Philosophie des Geistes und der Kognition: Eine Einführung</i>. J. B. Metzler, Springer, 2021. https://doi.org/10.1007/978-3-476-04567-6 3. Tomasello, Michael. <i>Eine Naturgeschichte des menschlichen Denkens</i>. Suhrkamp, 2014. 4. Коч, Наталія. <i>Когнітивна лінгвістика: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів</i>. Іліон, 2021. 	
Методи навчання та форми поточного контролю			<p><i>Методи навчання та форми поточного контролю, порядок накопичення балів визначені у робочій програмі навчальної дисципліни «Когнітивістика» (розміщені в електронній бібліотеці університету (http://elibrary.univer.km.ua/index.php))</i></p> <p>Основними методами навчання є: проблемно-орієнтована лекція; семінарське обговорення; текстуальний та аргументативний аналіз; робота в малих групах; підготовка усних доповідей і презентацій; виконання письмових аналітичних і рефлексивних завдань.</p> <p>Поточний контроль здійснюється у формах: усного опитування; оцінювання участі в дискусіях; виконання індивідуальних та групових письмових завдань; презентацій результатів самостійної роботи; перевірки засвоєння ключових понять і теоретичних положень курсу.</p>	
Політика щодо дедлайнів та здобуття балів за пропущені заняття			<p>Здобуття балів за пропущені практичні заняття відбувається у порядку, визначеному Положення про організацію освітнього процесу в Хмельницькому університеті управління та права імені Леоніда Юзькова (у новій редакції), затверджене рішенням Вченої ради від 29.08.2025 р., протокол №1, введене в дію наказом від 29.08.2025 р №523/25. (http://www.univer.km.ua/page.php?pid=158).</p> <p>Завдання та формат виконання визначені у робочій програмі та навчально-методичних матеріалах навчальної дисципліни «Когнітивістика» (розміщені в електронній бібліотеці університету (http://elibrary.univer.km.ua/index.php))</p>	

Підсумковий контроль	Залік. Структура білету включає виконання тесту, усне висловлювання з теми.
Критерії оцінювання	1. Оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти здійснюється за згідно Положення про організацію освітнього процесу в Хмельницькому університеті управління та права імені Леоніда Юзькова (у новій редакції), затверджене рішенням Вченої ради від 29.08.2025 р., протокол №1, введене в дію наказом від 29.08.2025 р №523/25. (http://www.univer.km.ua/page.php?pid=158). 2. Положення про систему рейтингового оцінювання результатів освітньої діяльності здобувачів вищої освіти у Хмельницькому університеті управління та права наказом від 19.02.2019 р. №74/19 (http://www.univer.km.ua/page/Polozhennya_ratings.pdf).
Порядок отримання додаткових балів	Студент може отримати додаткові бали за участь у: конкурсі, науково-практичній конференції, тренінгу, турнірі, брейн-рингу тощо, за публікацію наукової статті за тематикою, пов'язаною з навчальною дисципліною.
Політика академічної доброчесності	Розділ «Академічна доброчесність» на сайті Університету http://univer.km.ua/page.php?pid=188
Політика врегулювання конфліктів	Етичний кодекс Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова, затверджений рішенням вченої ради університету 27 травня 2020 року, протокол № 9, введений в дію наказом від 27.05.2020 р. № 201/20 (http://www.univer.km.ua/)
Зворотній зв'язок	1) Під час аудиторних занять, консультацій. 2) За допомогою анкетування після завершення вивчення навчальної дисципліни, регулярних анкетувань студентів, що проводяться в університеті.

Обліковий обсяг 0,19 ум.др.арк.